

MÁME COVID

Pred sebou máte zopár odporúčaní a skúseností pre riaditeľa/lku alebo vedúcich pracovníkov pobytového zariadenia sociálnych služieb, ktoré sme pripravili v spolupráci s členmi Nezávislej platformy SocioFórum na základe skúseností tých, ktorí si už týmto prešli. Nenahrádzajú Váš krízový plán, len sa snažia zachytiť časť praktických aspektov priebehu nákazy v zariadení.

“Pani riaditeľka, pán riaditeľ, máme COVID” veta, ktorej sa boja všetci riaditelia už týždne. Štatistika nepustí a tak je možné, že pre mnohé zariadenia je len otázkou času, kedy zaznie. A to aj v prípade, že ste urobili všetky potrebné opatrenia, ba ešte aj navyše. Na túto situáciu ste sa poctivo pripravovali, plánovali všetko potrebné či zhľadali ochranné pomôcky a dezinfekciu. Keď sa to raz stane, veríme, že vám pomôžu aj nasledovné postrehy.

Prajeme Vám veľa síl a optimizmu.

Čo spraviť ako prvé:

- Spravte si čaj. Tento deň bude náročný a je dôležité, aby ste ho ako riaditeľ/lka zvládli. Zároveň si počas neho môžete na papier spísať, čo urobíte hneď a čo až neskôr.
- Ozvite sa **regionálnej hygiene**, oni vám povedia, či v karanténe nechajú celé zariadenie. Väčšinou nás dávajú do karantény a preto ďalej budeme pracovať s touto možnosťou.
- **Zvolajte zamestnancov** a oznámte im, že ostávajú v karanténe. Väčšinou ide o 10 dní, my sme to povedali priamo. Buďte pripravení aj rôzne reakcie, nič sa nedá robiť, len to vydržať. Je v poriadku, ak nebudete vedieť odpovedať na niektoré otázky, všetko si zapíšete, časom sa k tomu vrátite .
- **Oddelíte pozitívnych klientov od negatívnych klientov**. Pri sťahovaní je dobré tých, čo boli s pozitívnymi klientmi na izbe držať spolu, ak je to možné.
- Bude treba určiť, **kto sa bude o pozitívnych klientov starať**. Ak máte pozitívnych aj zamestnancov, tak je to jasné, ak nie, bude potrebné ich určiť, často sa nájde dobrovoľník. V niektorých zariadeniach starostlivosť o klientov prevezme na seba riaditeľ/ka, je to možné, ale skomplikuje sa situácia, lebo podpisy, objednávky, atď. potrebujete robiť aj počas karantény.
- **Zavolajte MUDr. Kostičovej na Ministerstve zdravotníctva (0940 633 582)**. Je to zlatá žena z intervenčného tímu pre sociálnej služby, zorientuje vás a napojí na regionálneho koordinátora.

- Zavolali sme **rodinám pozitívnych klientov**, väčšinou je to pre nich šok. S príbuznými máme na Facebooku vytvorenú súkromnú skupinu ešte z prvej vlny, oznámili sme to tam aj ostatným.
- Poverte 1-2 zamestnancov prípravou **miesta na spanie pre zamestnancov**, nech poupratujú a aj zapnú kúrenie.

- Informujte aj **zamestnancom, ktorí sú doma**, nám sa osvedčili smsky s jednoduchými pokynmi pre všetkých zamestnancov.
- **Do zoznamov pre RÚVZ** budete potrebovať od všetkých zamestnancov a prijímateľov tieto údaje: meno, priezvisko, trvalý pobyt, telefónne číslo a email, ako aj meno a priezvisko ošetrojúceho lekára. Poverte niekoho prípravou týchto zoznamov už teraz.

- Ak ste tak ešte nespravili, večer pošlite **hlásenie na VÚC a na Krízový odbor na MPSVaR** (odbkrman@employment.gov.sk)

- Pozhánajte si oximeter pre sledovanie a kontrolu pulzu a okysličenia krvi. Zíde sa Vám.

- **Večer obídte/skontaktujte všetkých zamestnancov v službe**, overte si či všetko majú, či im nie je zima, či sa najedli. Zamestnancov s deťmi sa nezabudnite opýtať, či sa im podarilo zabezpečiť niekoho k deťom. Nevyriešite všetko, ale veta: „Riaditeľka tu bola, či máme všetko“, povzbudí. Čo nevyriešite, to si zapíšte, aj zajtra je deň.

Starostlivosť a služby

- Poskytovanie sociálnej služby pokračuje ďalej, pri pozitívnych klientoch sme používali plášte, k tomu sme si páskou prilepili spodné rukavice, na to druhé rukavice, aby sme aj pri výmene boli chránení a mali niečo na rukách. Vždy používajte okuliare alebo štít. Mali sme aj návleky na topánky, pri kúpaní klientov odporúčame gumáky, inak zamestnanec zostane celý mokrý a tomu sa treba vyhnúť.
- Doteraz sme nepoužívali oximeter. Je však lacný (40 eur) a lekári sa na hladinu kyslíka budú pýtať. Kúpte rovno aspoň tri, nech máte do karantény, mimo a na požičanie ďalšiemu zariadeniu, ak by bolo potrebné. Kyslík sme merali všetkým, aby sme mali prehľad o ich priemerných hodnotách.

- Aj keď sme stále v práci, neznamená to, že po celý čas pracujeme, platí Zákonník práce. V našom zariadení sme prešli na 12-ky, potom pauza. V druhom týždni už ľudia nevládali ťahať 12-ky, tak sme mali aj kratšie služby a častejšie striedania.
- Veľmi sa nám osvedčila funkcia tzv. Netopiera, človeka, ktorý bral nočné služby neustále. Inak budete mať problém, že po nočnej nemôže ísť zamestnanec na dennú a keď človek 24hodín vlastne „stojí“. Zvládla to naša mladšia kolegyňa.
- V noci sme mali len jedného človeka na službe, ďalší človek bol na príslužbe s telefónom v ruke, ale mohol spať.

Pre ubytovanie zamestnancov:

- Miestnosť, v ktorej budú ubytovaní zamestnanci by ste mali mať určite vopred určenú v krízovom pláne.
- Ak ide o menej využívanú miestnosť, dbajte na to, aby bola vyčistená a aby fungovalo kúrenie. Čím menej ľudí bude v miestnosti, tým menšiu ponorku budú mať. Každému zamestnancovi zabezpečte posteľ/matrac, k tomu deku, vankúšik, uterák. Ak máte rezervné paplóny, pridajte ich do tejto výbavy, ľudia sa v strese radi zababušia. K tomu sme si dokúpili aj štuple do uší. Teraz dali ušiť aj pár masiek na oči pre tých, ktorí spia cez deň po nočnej službe. Mnohí to majú doma z lietadiel.
- Pobyť/pohyb v plastových oblekoch je pre kožu „zaberák“. Nezabudnite dať zamestnancom Sudocrem alebo Imodine a pod., na prípadné zapareniny, aby sa im čo najskôr zahojili.
- Zamestnancom v karanténe sme tiež začali dávať magnézium, vitamín C, B a D, ľuďom v styku s pozitívnymi a nad 55 rokov tiež lieky na posilnenie imunity.
- Ľudia mimo služby, sú síce v zariadení, ale nie sú v práci, a tak večer môžu relaxovať a napr. dať si aj pivo, ak im to pomôže zaspáť na cudzom mieste. Raz za týždeň sme objednali pizzu pre všetkých.
- Naše denné služby končili väčšinou o 19:00, pre zamestnancov sme vždy zabezpečili stravovanie z kuchyne, aby vyčerpaných zamestnancov čakalo po práci teplé jedlo. Skoro každý deň sme mali 5-10 minútovú poradu pre všetkých zamestnancov, okrem Netopiera, ktorá vždy končila otázkou: „Je ešte niečo, čo potrebujeme riešiť?“, na tento účel bola zriadená aj anonymná schránka, napríklad tak sme prišli na štuple.

Projekt "Rozvoj SocioFóra ako relevantného partnera pri tvorbe verejných politík" je podporený z programu ACF - Slovakia, ktorý je financovaný z Finančného mechanizmu EHP 2014 - 2021. Správcom programu je Nadácia Ekopolis v partnerstve s Nadáciou otvorenej spoločnosti Bratislava a Karpatskou nadáciou.